

Tisková zpráva
Praha 7. 4. 2015

Stanovisko Zemědělského svazu ČR k situaci okolo daňového zvýhodnění biopaliv

Vláda nedávno schválila novelu zákona o spotřební dani, ve které prodloužila pokračování daňového zvýhodnění biopaliv. V současné době jsou daňová zvýhodnění poskytována podle programu, který končí 30. června. Evropský Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), přistoupil ke kompromisnímu řešení, aby v konečné spotřebě energie v dopravě do roku 2020 byla první generace biopaliv zastoupena 6 procenty. Biopaliva druhé generace by poté měla činit nejméně 1,25 procenta spotřeby energie. Tímto návrhem se budou v rámci Rady Evropy zabývat ministři jednotlivých států.

Když byly na evropské úrovni schvalovány v roce 2003 cíle pro výrobu biopaliv, bylo toto rozhodnutí odůvodňováno tím, že jejich spalováním dochází k vypouštění menšího množství skleníkových plynů než užíváním konvenčních paliv. Evropské cíle se několikrát zvyšovaly a vysílaly tak jasný signál členským státům ale i podnikatelům, aby na tuto situaci reagovali. Státy tak přijaly své cíle, podnikatelé včetně zemědělců upravili své podnikatelské záměry. Nyní po několika letech jsou se stejnými argumenty tyto cíle zpochybňovány. Za oběma postoji přitom nalezneme stejnou skupinu lidí tj. ochránce životního prostředí.

Lehkost s jakou jsou dělána rozhodnutí, která mají dlouhodobé dopady do podnikatelského prostředí, vedou ke ztrátě důvěry podnikatelů v jakékoliv dlouhodobé politické záměry. Nejedná se pouze o biopaliva, obdobně na tom jsou provozovatelé solárních elektráren či bioplynových stanic, ale i třeba rozhodnutí o zavření atomových elektráren v Německu apod. Všechna tato rozhodnutí mají dopad na podnikatele a je třeba je schvalovat s rozvahou, neboť jim mohou způsobovat problémy a ekonomické škody. Takovéto dopady jsou spjaté i s rychlým snižováním podílu biopaliv první generace. Vždyť zemědělci žadáným vedlejším produktem jejich výroby jsou krmiva pro hospodářská zvířata, změny mohou mít vliv např. na zaměstnanost na venkově (některé analýzy hovoří až o 50 tis. pracovních místech v EU) a na investice, které zemědělci a další podnikatelé v souvislosti s biopalivy udělali, tímto budou zmařeny. To ale nikoho jakoby nezajímalo. Nikdo totiž za to nenese odpovědnost ani náklady s tím spojené.

A tak dnes zaznívají hlasy, že je třeba přejít na biopaliva 2. a dalších generací. Bude ale do těchto druhů biopaliv někdo významně investovat? A jak má věřit, že za pár let nebudou tato biopaliva opět označována jako škodlivá a jejich investice opět přijdou vniveč? A má vůbec Česká republika potenciál pro výrobu biopaliv 2. generace? Ve skutečnosti jen velmi malý.

Zemědělský svaz proto varuje před unáhlenými a nepromyšlenými kroky. Ani současné studie hodnotící vliv biopaliv první či druhé generace nejsou zcela jednoznačné. Rozhodnutí české vlády s cílem prodloužit podporu spotřeby biopaliv považujeme za rozumné a to do doby, než bude situace zcela jasná a budeme znát i potenciální dopady těchto změn. Stejný postoj zastávají Evropské organizace zemědělců a družstev COPA/COGECA, které oslovily členy Evropského parlamentu k pečlivému zvážení jakýchkoliv radikálních kroků.

Aktualizace

Agrární komora se také vyjádřila k situaci kolem biopaliv. Ve svém stanovisku k diskusi o podpoře oblasti biopaliv se vyjádřila stejným způsobem jako Zemědělský svaz ČR, tedy že Agrární komora také stojí o zachování podpor biopaliv. Vyjadřuje se k biopalivům II. generace, kdy vlastně není nic dotažené, není k dispozici funkční varianta biopaliv II. generace a v podstatě se začne nabourávat fungující systém. Agrární komora říká, že dotažením celého systému do konce bude efektivněji podpořen trend racionálnějšího využívání jak zemědělské výroby, tak společných financí do ní směřujících, což by mohlo předznamenat další krok k postupné deregulaci tohoto odvětví a posílení směrem ke světové konkurenceschopnosti. Samozřejmě že biopaliva I. generace se nebudou ztracovat, protože podstatná část ze surovin pro výrobu biopaliv se dále používá buď v potravinářství, živočišné výrobě nebo pro zlepšení půdních vlastností.

Aby Česká republika zabezpečila stoprocentní soběstačnost výroby potravin, zbývá více než 700 tis ha orné půdy a 200 tis ha trvalých travních porostů pro jiné účely než výrobu potravin a přitom vyváží každoročně přebytky úrody např. obilí. Ty by měly být zpracovány s přidanou hodnotou v domácích podmínkách za přispění pracovní síly lidí a propojením odvodů daní a dalších dávek do státního rozpočtu. Pokud se omezí pěstování rostlin vhodných pro výrobu biopaliv, nedojde ani v ČR ani v EU ke zvýšení výroby potravin, spíše naopak.

Obor zemědělství potřebuje především dlouhodobou stabilitu a jistoty, jakákoliv extrémní rozhodnutí jsou destabilizující a přináší jen další nedůvěru v politická rozhodnutí jak na národní tak unijní úrovni.